

VRZDENC - s.c.

V tlorisu od zapado proti vzhodu zvonik, pravokotna ladja in prezbiterij zaključen s tremi stranicami osmerokota. Svod na geometričnih konzolah. Močna rebra z okroglimi sklepniki brez figur, ob hrbtnu žlebast izsek na obeh straneh.

Pod beležem na par mestih viden omet s freskoslikarijo.

Prvotna ladja je imela nedvomno raven strop, ki je bil lesen, ker so zidovi stari. Sedanji svod je banja s sosvodnicami karakterističnimi za barok. Sloni na notranjih opornikih. Pod zvonikom je gotski križni svod z okroglim sklepnikom in geometričnimi konzolami. Zdi se še prav pozen in ima samo preprosto profiliranje.

Prižnica preprosta iz l. pol. 18. stol. ima slike evangelistov.

Vel. oltar, les, bogata plastična arhitektura in ornamentika. V atiki sv. Štefan, Lovrenc, Juda, Matija, M.B. in sv. Kancijan. ^{je} ^{Facior} pltar morda iz (Fazijeve) delavnice. sr. 18. stol.

Dva stranska sta iz l. pol. 19. stol. Na južni steni prezbite
rija zunaj, na tankem fresko ometu slika sv. Krištofa, ki stoji popolno-
ma en face. Sliko obroblja na vsaki strani en ~~okrogel~~ steber ovit z lis-
tjem. Na vrhu je baldahim, pod katerim stoji na levi sv. Jurij, na desni
pa sv. Florijan.

Krištof stoji v vodi, na levi in desni je grob breg. Na bregu

na levi ribič z mrežo in trnkom, na desni puščavnik z lučjo. V vodi je polžena polriba, ki se drži za oba repa in ima krono na glavi (Faronika), v vodi tudi Triton in velik rak. Suknja sv. Krištofa je močno prepasana, na pasu visi torbica v kateri je štruca in riba. Gube so popolnoma parallelne, cevkaste. Na ramenih rdeč plašč. Na glavi čisto linearно stilizirani kodri. Na levi rami kleči Kristus in se drži za šop las, je v lila suknnji z zelenim pasom in v rečem plašču. Desno se opira Krištof na drevo tudi stilizirano kot pavji rep. Groba ali dekorativna slikarija. Ročavi nagubani karakteristično za modo proti sredi 16. stol. V koloritu je soroden mojstru prezbiterija sv. Ožbalta, sicer pa po obdelavi brez zvez z njim,

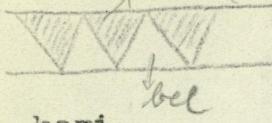
Pod fresko ometom je starejši omet z barvami, ki na oglih posnemajo kvadre, kar že znak poznegra postanka.

Na fasadi na levi od zvonika, ostanek fresko ometa. Vrh dekorativen pas s karakterističnimi geometrično kosmatskimi ornamenti, vrezane konture in nimbi dveh glav. Vse je pokrito z algami in mazurčinami.

Znotraj na severni steni v srednjem polju odkrit del freskoslikanega mmeta z draperijo figure v rdeči in rumeni barvi in dva obrobna, * pasovah ~~z geometrično kosmatsko ornamentiko~~ strani kjer ~~očividno mazurčne nabeane v dekorativnih~~ geometrični, mozaični vzorec. Slike so šope, kar kaže na 1. pol. 15. stol., kvečemu sredo. Pdo to slikarijo se vidi

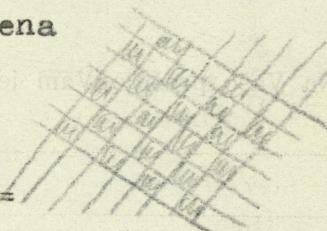
* prav tako v homatski ornamentici geometričen mozaični vzorec. Tu je v njej enake in različne, kjer vse očividno vse nabeane v dekorativni tip, kar kaže na 1. pol. 15. stol. Pod to slikarijo se vidi

starejši omet s slikarijo. Vidi se ravno obrobni ornament z belo-rdečimi zobci
rdeči (fenuw)

Na južni steni nad vratmi ostanek freskoslik. Dva pa sova deli svetlo rumen pas, pokrit s kvadratičnimi kocami.

V spodnjem pasu se vidi na(moja) levo jezdeči jezdec. Kraij z brado, ki kaže s prstom pred se. Barva mrzlo rdeča, zelena in rumena. Bogato nagubana rokava. Za njim je brezbradi človek s sulico s košatimi lasmi, v rokah gotsko posodico v obliki stolpastega ciborija. V drugem pasu konji in draperija, dosedja vse nerazločno. Ta slikarija zopet od druge roke kot na sev. steni. Na južni steni so pod nogami konj dekorativno raztresene cvetlice, katere so čisto nematorialističnih oblik. V barvi je posebno ta del zelo delikaten, veliko bele senčene srumenkasto, lila, zelena in rdeča. Frizure so velike, kodraste ob sencih. Brada kraljev zvita v dva kodra, sorodno v tem že tipom prehoda v 15. vek.

Tudi na južni steni je bila odkrita nad drugim pasom slikarija starejše plasti, ki je naključoma in nova, nanjo izvršena. Vidita se do pasu dva kralja, katerih levi kaže s prstom pred se, vidi se tudi vrh..... ki ga drži v desni roki. Glave so brezbrade in imajo dolge kodreob sen-

cih. Slike izvršene samo v konturah, brez modelacije, na glavi trirogelne kzone. Suknja enega mrzlo rdeča, drap, zelena. Nad njimi je šilast trilist zgodnjegotski. Po koloritu, slikariji in tipih se zdi to zgodnjegotska reč in gotova najstarejša na Kranjskem, do sedaj znana. Še pred karkter. slogom zač. 14. stol. Frizura in tipi.

Čas Rudolfa Habsburškega.

Steles, XXXII, 21.51.1925, str. 10-14.

Odkrito: v ladji na južni steni - prvo polje ob koru uničeno, drugo polje nad vratim med pilastroma. Ohranjeni sta obe plasti. Zgornja iz prve pol 15. stol je razdeljena v 2 pasova po rumeni trsi patronizirani s temnimi kvadrati raztrščenimi na križ. Spodaj je slika sv. Treh kraljev, katere spodnji rob je po vratih uničen. Sprevod se pomika od desne proti levi. Oba konca sta uničena po pilastrih. Od leve proti desni: ~~zaprt~~ zadnji konec konja s stiliziranim repom, in draperija ~~oprijav~~ in suknje moža ki mu manjkata nogi in glava. Nato kralj v lila obleki z močno napihnjenimi rokavi v zelenem plašču, rdečasti ~~zvezki~~. Z desno kaže predse, gleda nazaj in drži z levo gotski ciborij. Za njim je zastavonoša z veliko periko las z zastavo s polmescem in zvezdo.

Sledi ostanek tretje figure, ki je skoraj popolnoma uničena. Vidi se stilizirano rastlinje, knjske noge in spredaj dopasni del figure.

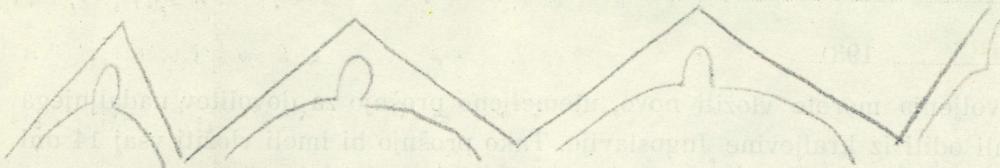
V zgornjem pasu je pas pokrajine s stiliziranim rastlinjem, potleh raztresenim, ostanek ~~človeške~~ konjske noge - očividno slika bitke v šičastih čevljih. Zadnji del belega, močno razkoračenega konja. Nato naprej padajoč bel konj in postava v lila obleki in zelenem plašču naprej padajoča na njem.

Spodnja plasty dolnjem pasu se vidi samo malenkosten nerazločen del nad rdečim konjem uničenega zadnjega jezdeca.elitev na dva pasova

VRZDENEC - Š.c.

je na istem mestu, kot pri novejši slikariji. Med zadnjim in med zastavo= nošem se vidi tudi navpičen delilni pas.

V zgornjem pasu slike so 3 kralji. Vse konture in polna barva polustva Na levi pod okroglo arkado sedeča Marija z belim pokrivalom na glavi, dolg plemenit obraz, spominjajoč na otomske obraze. V nazočju drži dete v rde= čem suknji s križem in nimbom. Pred njim kleči ^{rmen} v rdečih konturah izvršen kralj, ki stega moleče sklenjene roke k Jezusu, ki stega svoji kot v bla= goslov nasproti njemu. Glava kralja ima brado sicer pa je skoro uničena. Sledi 4 šilasté arkade z trilistim izrezom.

Pod prvo arkado je brezbradi služabnik v rdeči obleki z velikimi lasmi, ki z desno roko opira starega kralja. Pod drugo arkado 2 kronani glavi. Prva skoro en face v rdeči obleki, druga obrnjena nazaj in kaže z desnico. Spodnji del še nejasen, ker ga deloma zakriva novejša plast. Vidijo pa se proti desni obrnjene noge in kos zelenega suknja. Pod tretjo arkado kronana postava v rdeči suknji korakajoča, z močno upognjenimi koleni proti desni in drži v rokah pred seboj neko posodo. Pod deloma vidno četrto arkado ostanek nejasne figure, vidijo se roke in del glave. Nad to sli= kario zaključuje steno dekorativen pas iz v romb vrstanih listov.

Nad oknom v tretjem polju, v novejši plasti je slika, ki je navpično deljena na dvoje. Na desni je ohranjen samo majhen kos. Patroniran zastor naprej stegnjena roka, drugo uničeno. Od levega je ohranjen patroniran zastor na njegovem ozadju dve dobro ohranjeni figuri.. "eva je kralj s krono in velikim kodrom las na oboscih in t dvodelno brado. Za njim na desni je brezbrada postava z zeleno kapo na glavi, ki visi kot rog naprej.

Na levo od njih, na temnordečem ozadju ~~vsi~~^{viden} ostanek glave proti levi obrnjene figure. La^f ima zvezane s pletenino čez čelo, zadaj vihrajoči pangeljci, spredaj nad čelom visoka perjanica. Pokrivalo podobno sv. Juriju v Bodeščah ali v Bermu.

V prvi plasti se vidi kos vihrajočega roba, par glav, roke, ki nesejo čeber vode in ob oltarju par večjih glav.

Na sev. steni. Prvo polje ob strani uničeno, drugo ima največ. Od zgornje plasti se je od spodnjega pasu ohranil samo nerazločen del draperije, od zgornjega pa draperija več stoječih oseb in mozaični dvojni rob na desni, kjer se začenja zazidano okno.

V starejši plasti se je ohranil v spodnjem polju snemanje s

Križ Križ je nenavadne oblike. Jezusova glava pa je skoraj uničena. Na levi prijema doli visečo+njegovo roko neka ženska postava, na desni ni pa brezbrada s kleščami izruva žebelj, s katerin je pribita desna roka.

V zgornjem pasu se zopat vidi zakljeni ormanetalni pas in del večje scene, ki je še nejasna. Na levi portalu je položen rdeč križ, nato velika kronana ženska postava z roko na prsih v rdečem plašču en face obrnjena, ob nji na desni stolp z linami in stožčasto streho s 4 oglatimi oknom kjer gleda ven obraz jetnika ali jetnice. Nato na desni dve kronani ženi skoro identično komponirani v zeleni obleki z rdečim plaščem čez rame in z roko na prsih.

V tretjem polju nad oknom je ohranjena slika v novejši plasti scena deljena po pravokotnem pasu na dvoje. V levem delu se vidijo dvignjene roke kot v molitvi in njim nasproti od zgoraj se stegajoče druge roke, očvidno od angela, ki tolaži Zveličarja. Potem pa tri speče osebe, katereih ena je po pleši sedeč Peter - torej Oljska gora.

Scena na desni je ohranjena samo v vrhnjem delu. Vidi se kos mize in del sedečih postav z nimbi. Navno tam, kjer se slikarija neha je videti figura z nimboom, ki drži na rokah glavo druge nimbirane figure(janeza). Torej - zadnja večerja.

V starejši plasti se vidi zagoraj zaključeni pas in par glav, ker je

VRZDENEC - ř.c.

ostalo zakrito z novejšo slikarijo je vse še nerazločno.

V prezbiteriju je desnoj strani slikarija v dveh stranskih zaključnih stenah nad okni. Vrh levo od oltarja figura v mandorlastih žarkih, ~~masne~~ neodkrit. Na desni velika devica-svetnica s krono na glavi v belem plášču, z lepo brošo spetim na prsih. Še deloma odkrito. Na južni steni se vidita spredaj dve nimbirani glavi na šinjem ozadju. Na svodu je na par mestih ugotovljena slikarija. ^{iz 15. stol.} Splošno sroodno drugi plasti v ladji Cerkev je bila prvotno nižja in je imela raven strop, ki je bil lesen. Te daje prezbiteriji zaradi svoje nesorazmerne višine bržkone poznejši in je bil prvotni manjši ~~cerkev, apsida, obok s severu - tem name~~ ~~reči upanki slova proti starici~~.

Na pokopališu je bila nekdaj okrogla (romanska) kapela, ki je sedaj ni več.

Barve nove plasti: sinja, lila, zelena, rumena, rdeča, roza. Vse zelo nežne in karakteristične.

Stele, XXXII, 25.7.1925, str.19 - 25.

Freska v prezbiteriju. Poizus na svodu kaže, da so gori angelji in evangelisti. Nad zaključnim oknom na steni Kristus z ranami in odkrit do prsi. Nad sev. oknom figura v mandorli žarkov. Nad južnim stoječa žena skrono, s plaščem čez rame in roke na pol razprostrte na strani.

Na sev. steni v šilu loka nad vhodom v zakristijo nerazločne draperije, ki se bodo dale odkriti. V šilu sledičega loka pa Jezusovo rojstvo. Zadaj štalica skozi katere leseno erhit. je pogled nazaj. "a desni vol, pred njim na telh skrnja z nagim detetom, ki steza desno roko proti Mariji. Marija kleči pred njim in moli. Lasje ima razpuščene po plečih, obleko močno nagubano, posebno zadaj dekorativne debele gube, a še ne samo dekorativno linearne, ampak plastično(rorasto) občuteno. Marija ima belo obleko, gube so risane v rdečkastih ostrih črtah, modeliranje (sence) prav rahle, samo v zvezi s sistemom teh črt. Za Marijo na levi kleči Jožef in moli s sklenjenimi rokami. Suknja lepo zelenata, plašč veselordeč.odelacija obakrat v razločnih tonih iste barve. Brada in lasje sivi. nebo umazanostinje.

Na juž. steni je prvo polje ob slavoloku deloma odkrito. Drugo samo toliko, da se vidi, da je tudi slikano. V prvem polju se vidi del stoječe figure ~~črte glava je nevidna~~. Pred njo je nizek stolp na levi, suknja je rdeča, plašč zelen, močno naguban z motivom ušesa ob robu spredaj, kar kaže na zadnja desetletja 15. stol, dočim

kolorit govori še za sredo nekako sedemdesetlih let.

Ohranjen je pod beležmmtudi zokel, ki je imel odiago v več barvah s patroni čez. V galvnem pasu nad ločnim poljem so bile velike stoječe figure, kakor se deloma vidi. Na juž. steni so bili apostoli, po 3 v vsakem polju. Trvi trije ob slavoloku so že precej odkriti, naslednji trije samo deloma in so še nerazločni. Za oltarjem se vidilo ostanki dveh, nad zakristijskimi vrati so deloma ohranjeni 3 m, spodnji del je uničen po vratih.

V seldežem polju ob zakristijskih vratih je najprej angelj v meščen rdeči dalmatiki z rdečo pentljo, na drugi strani pa nimbirana figura z neke vrste sekiro v roki, torej 12 apostol. (3 nad zakrist. vrati, 1 v tem polju, po eden v stranskih zaključnih poljih ob oknih = 3, 3 v prvem polju juž. stene in 3 v drugem polju = 12.)

Slikarija se odlikuje po monumentalnosti velikosti figur, po sijajno zarisanih obrazih (posebno brezbradec nad zakristijo vrati, ki je sijajo nekoliko realistično medeliran, četudi so obrazi skoz in skoz idealno, lepi) Sijajne so bogate draperije, glavne barveso : zelena, rdeča, rumena (senčena z rdečo), bela in sinja, kot ozadje slik.

2 pol. 15. stolSpada med najboljše naše gotske slikarije.

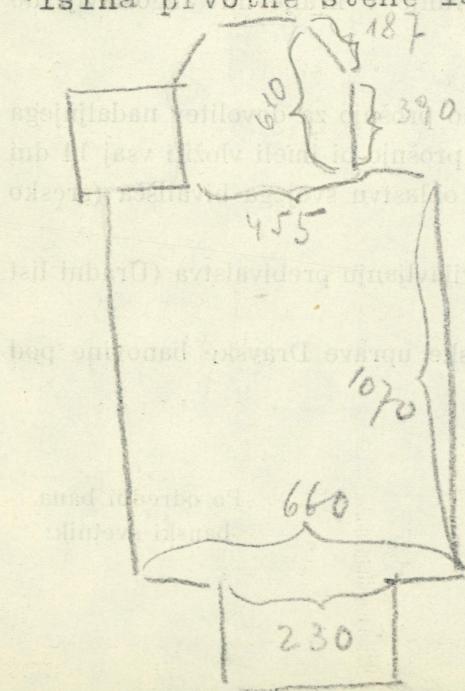
V sliki sv. trije kralji je novo odkrita na levo od kralja, ki kaže s prstom proti Betlehemu, figura stoječega moža, v rumenem suknjiču

prepasanem v ledjih, s temnordečo glavo (črnc), ki pije iz nekega sodčka.

V stari plasti, se kralj obrača nazaj proti desni, bliže novejšega pilastra, v rokah posodo s koni astim pokrivalom, ki ga z desno odkriva

V sliki sv. Treh kraljev (novejši) je bil ohranjen v desni precej uničenem delu kos rdečega konja in jezdeca v zeleni obleki. Bržkone enega izmed kraljev. Nad njim se v stari plasti vidi glava s kiobukom s kakršnim so navadno ~~stekali~~ ^{zide}.

Višina prvotne stene ladje 470 cm.

Novejša plast ~~sva~~ slikarije sva konštatirala v nerazložnih ostanih v celiem sedanjem obsegu ladje, dočimdočim sledi starejše slikarije nisva mogla koštati.

Ali je bila cerkev mogoče krajša? Ta del je najbrže uničen, radi kora.

Slikarije v ladji (novejša plast, je nedvomno starejša kakor ona v prezbiteriju, razlikuje jo močna obdelava in kolorit, ter datira iz zač. 15. stol.

Nad sev. oknom na levo od navpičnega delilnega pasu z muzivičnim vzorcem iz rumenih zvezd in drugih geometričnih vzrocev na rdečem dnu, je ostanek slike zadnje večerje. Miza je uničena, vidi pa se od leve proti desni vrsto sedečih apostolov. Na levi najprej mladobradat nimbiran mož v plavi in lila obleki, potem nekoliko nižje velik nimb glave, ki je bila brkone vidna od zadja, nad njo v zelenem plašču, roza obleki sedeč mož, čigar glava je odbita, desno roko drži pred seboj s stegnjениm kazalcem. Potem v roza obleki mlad brezbrad mož, nato pa skupina Jezus Janez. Od Jezusa se je še ohranil samo levi del glave s križnim nimboom. Na prsih mu leži Janez, čigar glava je dobro ohranjena.

Na levo od ločnega pasu je Oilska gora, vidni so trije speči obrazi, dva spodaj eden nad njima. Za to skupino hrib. Na levem robu pa dve v politv dvignjeji roki Jezusovi, od zgoraj dol se vidi roke, brkone angeleve.

Na sev. steni v srednjem polju odkritih še par delov novejše plasti. Vodoravni pas bel, pokrit s črnimi kvadrati, deli slike na dva pasova. Zgoraj se vidi v isti višini kot se končuje spodnja plast ostanek pasu z muzivičnim vzorcem. Zgornji pas je deljen v 2 sceni po navpičnem pasu z muzivičnim vzorcem. Na scena se je ohranila cela, samo da ima obite robe figur, od prs dalje, na desni pa je ob oknu pa je zarobljen z dvakratnim pasom z muzivičnim vzorcem.

Ohranjenih je ve draperij, v sredi ena ~~navpičnih~~^{lila} z navpičnimi cevastimi gubami. Pred njo na desni tako, da jo nasploh zakriva druga v rumenkasti rudekasto gubani in seneni lepi draperiji, ki ovija telo in v dekorativnem oglu pada od desne roke dol. Ob ti je nad desno videti fant z belimi nogami do kolen padajoče hlače. Zgoraj pa do kolen segajoč zelen suknjič, prepasan v pasu. Vrhni del uničen. Na levo od lila draperije je v ospredju naprej se sklanjajoč fant v zeleni obleki, za njim pa rdeča in zelena draperija. Ta fant je edini v ti sceni od katerega se je ohranila glava.

Na levo od pasu je del druge po pilastru uničene scene, vidi se lila draperija v cevastih gubah, ki se na tleh dekorativno zbirajo, ohranjena je nekako do kolen, vrhnji del je uničen samo na levi je tudi do kole videnostanek druge figure v ruemnkasti, rdeče senčeni obleki. Ostali del slike je popolnoma uničen, razen pod vrhnjim robom, kjer je viden del križnega nimba nad lila draperijo, kar pomeni da je bila ta postava Jezus. Ob glavi je vidnih več vrhov sulic, scena iz pasijona.

Spodnji pas je ravno tako po navpičnem pasu, belem, pokrit s črnimi kvadrati, deljen v 2 sceni, katerih leva predstavlja ostanek čeljusti peklenskega žrela. Pdo čeljustjo pa skupina ljudi, katerih 3 prednjih glave so izdelane. Prva je leap bradata. Vse skupaj predstavlja bržkone scene duš, ki jih je Jezus rešil pred peklom.

V desni sceni je vse nejasno. Vidi se rdečkasta draperija figure, ki sega z roko proti desni. Vse drugo uničeno. Pod oknom pa je prav dobro ohranjen na glava svetnice, ki je pa sicer ni bilo mogoče rešiti.

Pod streho. Ohranjen je prvotni linasti zvonček stene, samo da je vrh odbit. Sedanji stolpi je temu nastavku na fasadi prisionjen. Zid nad streho, venstoječ in lin je 60 cm debel.

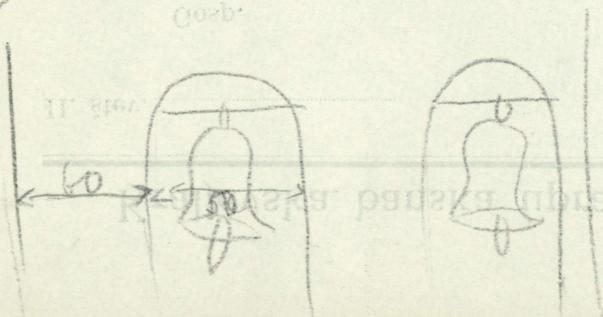
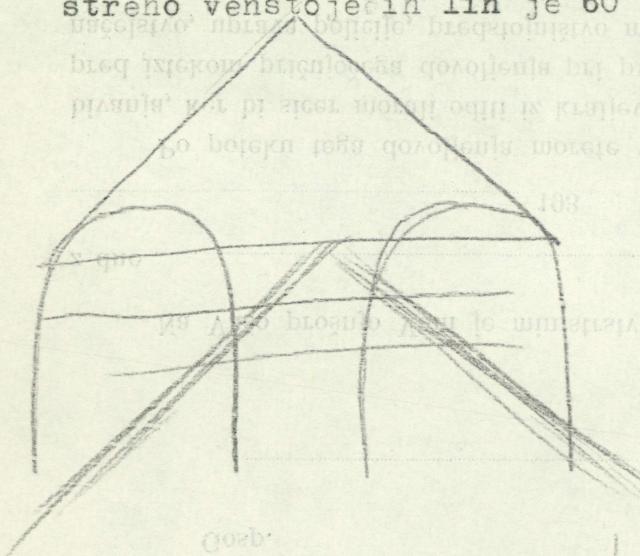
Line so dvojne, vsaka po 80 cm široka, zidaki zraven in vmes 60 cm debeli.

Prvoten strehe sega s svojim slemenom prav do lin za malenkost na vmesni zid.

Zakristija je nivejši prizidek. Blizu ogla, kjer se začne zaključek, se vidi vrh starega poikrožno zaključenega okna v steni, kjer je spodaj v slikariji en apostol in anelj.

Zvonik ima nad linami letnico 1658.

Gotski svod z rebrovljem pod zvonikom je baročna imitacija, pritlični zidec baročna kreacija.

Novejša plast. na sev. steni je predstavljala 2 prizora iz pasijona in sicer je bil oni na sliki sv. Jurija Judov poljub. Ohranjen je bil hlapec Malhus (mož v zelenem, ki se je sklanjal na tla) naslednja scena je predstavljala aretiranega Jezusa, mogoče pred Pilatom. Nad sev. oknom zadnja večerja in Golska gora.

Starješa plast. je predstavljala na sev. steni : v zgornjem pasu : sliko sv. Jurija na konju z zelenim zmajem z rdečimi perutmi, na levi stoječa Marijeta, ob njej bei stolp z rdečo koničasto streho, skozi okno glada osebam nad oknom cine, iznad katerih gladata 2 doprsni figuri - kronani devici.

Na sev. oknom ohranjenih do pms tri scene, oziroma delo: leva na desni obrnjena figura in druga, ki je obrnjena na desno ter gestikulira z rokama. Lepi plemeniti obrazi zelo odbro ohranjeni. Ločilni pas med scenami

Druga nenaravno na desno obrnjena figura, ki stega roke pred se na drugi(desni) strani 2 drugi proti nji obrnjeni.

V tretjem polju je videti obris postrani ležečega ščita.

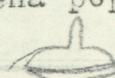
V spodnjem pasu pod sliko sv. Jurija 2 sceni Jezus na križu (križ ima obliko ne vodoravnih ramen) Pod križem ohranjen del desne figure Potem snemnje s križa. Na levi enska oseba, ki drži sneto roko, na desni moška figura, jemlje žetelj iz Jezusove leve roke.

Na južni steni nad oknom Rojstvo Jezusa. Marija v jaslih v obliki

kelikan v plenice povit Jezus, potem angelj s srčasto st liziranimi pe-
ruti, ki nosi posodo, nato glava Jožefa v zelo starinskem klobuku, potem
valovito stilizirana obleka iz katere se kaže angelj, ki oznanja pastir-
jem. V srednjem polju nad vrti zgornji pas: Pod polkrožno arkado sede-
ča Madona, obrnjena na desno z detetom pred seboj. Pred detetom starec
z brado v rumeni obleki, ki stega roke proti detetu, za njim žena v rde-
či obleki, ki se ga dotika na hrbtnu. Potem pod šilastimi arkadami pe-
trije kralji s svojimi držili v rdečih oblekah, eden v zeleni (osebje)
prednji kaže na zvezdo, prvi sklanja koleno in odpira svoj dar. Od Jezu-
sa se vidi del glave s križnim nimboom in obe ročici. Od Marijine rame
ena roka, ki ga drži.

V spodnjem pasu pod to sliko ostanki 3 scen, v levem 2 obraz, eden
bradat s karakterističnim klobukom zelo dobro ohranjena prvotna
modelacija na beli podlagi z rdečimi lisami

Sledi scena s stebrom na sredi, v ozadju 2 vrat ali oken. V levem
prostoru 2 glavi.

Tretja scena popolnoma nejasna. Ob levem robu moška glava s karakt-
ter. pokrivalom

K Barve: rdeča, rumena, zelena, Rdeča prevladuje, konture močno
rdeče. Modelacije ni, je le risba, izpolnjeno z barvami. Tehnika fresko

očet čez fin belež nanj slikano in samo izrabljen kot grund. Slikarija gre rada proč, ker je delano bolj na suho in se je na snetih plasteh ohranila kot negativ.

Stele, XXXVI., 28.9.1925, str. 44 - 51'

Autor sv. Krištofa mora biti nek pomočnik Jerneja iz Loke. Rdečica lic je jernejevska.

Slike iz začetka 14.stol.primerjaj z ilustracijami v Schabenspieglu!

Pri freskah v prezbiteriju je čutiti razloček med tistimi, ki so nastale po grafičnih predlogah in pač med tistimi, ki so plod slikarjeve lastne invencije. V prvih (Rojstvo, svetnica poleg sv. Marjete) več grafizacije, gube se lomijo, - v drugih (n.pr.apostoli) več baroka, mehkoločnih gub...

Cevc, Zap. XX, str. 26^a, 30.X.1950.

zadnji del je v celoti ne umoren ozkavni sestav, obdelen
hod enovred edenšt. evropski sestav, vključljivo do omemb ali si spomina na vsej

621

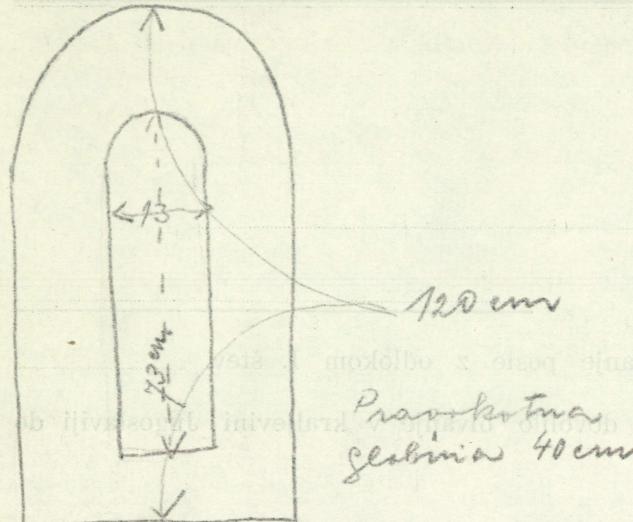
enj. x. 1950. IV

621

enj. januarji V

zadnji del je v celoti ne umoren ozkavni sestav, obdelen
hod enovred edenšt. evropski sestav, vključljivo do omemb ali si spomina na vsej

Okno v sev. steni:

Okenska lajbunga starega romanskega okna je poslikana med belimi pasovi z rdečo in rumeno barvo.

Slike prve dobe predstavljajo na juž. steni od slavoloka počenši na juž. steni: pod pasom zelenih in rumenih stiliziranih v romb komponiranih listov na rdečem dnu rojstvo Jezusovo. Od leve proti desni: stoječa figura v rdeči halji, glava odbita, vidna ena navzdol viseča roka z zelenim rokavom. Čer je daleč za oltarjem se ne da razločiti ali je to Jožef ali kaj drugega. Potem do desne proti levi Marija, ki se od pasu dviga v postelji. Pokrita je z drečo odejo, obleka od pasu gori zelena, leži roko opira ob bok, desno dviga s stegnjenimi prsti k Jezusu. Za njeno posteljo stoji gotiske skemu kelihu podobna jasel, na katere četverokotni vrhnji ploskvi leži

Okno je imelo oba freskolometa, in je bilo v gotski dobi še v rabi. Nižje od njega na na desno od njega in lepa glavica svetnika spodaj je poševna lajbung drugega bržkone pravokotnega okna, ki sega pod sedanji pilaster. Bilo je bržkone baročno, kar kaže na prezidavo že v oni dobi, mogoče v času novega stolpa. Stolp je bil takrat še raven.

Jezus pokrit v rdeče plenice prevezane na križ, s še belj rdečim trakom.

Glavo obrača k Mariji. Za Jezusom nerazločna belo slikana osel in vol. Na desno od Marijini postelji je do paso v rdeči obleki angelj s stiliziranimi perutmi. V desni drži posodo, v levi nerazločen, palici podoben rumen predmet.

Na desno od angelja bradata glava s krono podobnem pokrivalu in rpuščene roke - sv. Jure?

Potem valovit rdeče rumen pas - nebo iz katerega se vidi dopasan angelj oznanjajoč proti desni z gestikulajočimi rokami.

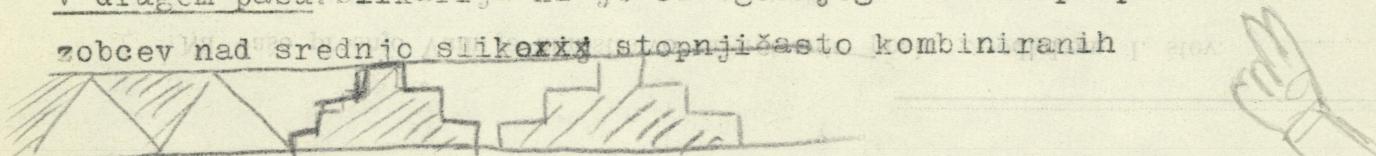
Nad stranskimi vrati naprej polkrožna ploskev arkade slonega na desni na zelenem stebru z rumeno bazi in rumenim kapiteljem.

Pod arkado sedi Marija z belim pokrivalom na glavi, obrnjena v 2/3 profilu proti desni in drži na kolenu dete Jezusa v rdeči obleki, roki stegnjeni naprej k stoječem bradaču v rumeni obleki, ki stega obe roki k njemu.

Za njim pa tudi za zelenim stebrom stoji žena v rdeči halji lase spuščene na ramena. Levo drži pred prsmi, z desno se za stebrom segajoče naprej dotika moža. Žena stoji pod šilastim lokom s trilistom, nato sledi trije šilasti loki razločne razpetosti z rumenim trilistom. Pod njim pa stoe na ozkem rdečem pasu 3 kralji. Vsi imajo triogljive krone, levi

levi drži pred prsmi z obema rokama posodo z darilom. Rdeča suknja, zeleni rokavi in čevlji. Rokavi suknje padajo v podobi jezičkov od komolcev. Drugi kralj je v zelenem oblačilu, čevlji rdeči in rokavi. Z levo drži ~~posodo~~
~~do~~ pod desno pažduho posodo z darovi, z desno kaže s kazalcem na desno naprej. Sledi stari kralj, ki je edini bradat v rdeči obleki, zeleni čevlji in rokavi. Široko razkoračen, noge v kolenih upognjene, z desno odpira posodo z darom. Pred njim je nerazločen rdeč predmet, brkone tron Marije in od Marije se vidijo samo prsti ene roke, ki oklepajo čez pas Jezusa, čigar glava je napol ohranjena. Roki segata naprej porti ~~krzlju~~, desna blagoslavljja s ^{dve ma} stegnjjenima prstoma, leva ima vse prste stegnjene.

V drugem pasu: slikarija ki je od zgornjega ločena po pasu belih in rdečih zobcev nad srednjo ~~slikarjo~~ stopničasto kombiniranih

je ostanek treh scen. Idi se samo par glav, ni pa mogoče razločiti predmete. Slike so med seboj ločene po belem, rdeče obrobienem pasu z motivom rdeče se prepletajoče trte.

V prvem delu sta vidni dve glavi, ena bradata, druga brez brade. Bradata ima koničasto živalsko ~~glavo~~ kapo. Dobro se vidi tehniko s karakter. trikotno liso, rdečo na licu in rdečo na čelu.

V drugi slikariji je viden vrh rdečega stebra v sredi. V ozadju vrhnji del rdečega okvira in dve glavi, vendar je vse kar se godi nerazločno. V tretji slika je razločna samo ena glava z židovsko kapo.

Na sev. steni: srednjem polju nasproti str. vhodu v zgornjem pasu: sv. Jurij obrnjen proti levi, na belem konju z rumenim ščitom z rdečim križem. Vidita se obe roki in rdeče vajeti. Glavi manjkata konju in zmaju. Pod prednjim nogami konja je viden zmaj - zelen z reču stilizirano perutjo. Za Jurijem na desni stoji devica en face z obrazom obrnjenim v levo v rumeni obleki v rdečem plašču, roki sta zloženi pred prsmi. Na galvi krova, lasje padajo na ramena. Potem ob nji na desni bel stolp iz kvadrov, s koničasto streho in cinami. Skozi štiriogalto okno gleda obraz. Nad oknom prvotne cerkve se nadaljujejo cine iznad njih pa ledeta dve glavi s krameni, v zeleni obleki z rdečim plaščem pri eni (moški?) se vidilo lasje pri ženski pada na ramena belo pokrivalo.

Nad oknom v sev. steni so ostanki 3 slik. V levi vidni pred rumenim ozadjem dve glavi, obrnjeni na levo. Leva ima kratke lase, a je brezbrada, roke pred seboj, desna glava ima dolge na rame padajoče lase, desna roka dvignjena, leva pred prsmi.

V drugi slikici: na levi v desno obrnjena figura v rdeči obleki, s kratkimi lasmi, roke stegnjene naprej, ko da nekaj drži, potem nekaj nerazločnega v röza tonu in bel navpičen pas po sredi. Na desni dve v levo obrnjeni

figuri do pasu, prva ima kratke lase, druga dolge na rame padajoče, roke stegnjene s stegnjenimi prsti pred se.

V tretji sliki: je nerazložen obris belih predmetov na rumenem ozadju, podoben je belemu ležečemu ščitu z ne razločno risbo na njem. Pod ščitom pa nerazložen predmet kot glava živali z dolgimi ušesi.

Slavolok: je poslika pribl. 2 m visoko. V tam naprej je obnovljen. Ta južni strani se vidi draperija nekako do kolen. Bela obleka, zeleno senčena z rdečo podšivko in deloma finimi lila gubami.

V prezbiteriju: se je dosedaj pokazalo 13 apostolov po trije v obeh poljih južne stene prezbiterija, trije na sever. nad zakristijo, dva ob oknu v zaključni steni in po eden ob vsakem oknu v str. zaključnih stranicah.

V zgornjem pasu je viden nad zakrist. vmati na apostoli, 2 svetnici. Leva je sv. Marjeta z realistično risanim zmajem, druga še nerazločna.

V naslednjem polju Jezusovo rojstvo. Spodaj je bilo okno. cigar vrh se vidi, na oboku zakristije, ob njem pa na levi angelj, na desni še en apostol.

V zaključnih stranicah je v zg. polju na severovzh. nerazločna figura v žarkih, v vzh. Jezus - mož trpljenja, v jugovzh. stoječa devica, s krono z razprostrtnim plaščem. Spodnji del še nerazločen.

Od obeh južnih polj je odkrito samo ono polje pri slavoloku, kjer je dosedaj vidna stoječa sv. Doroteja.

Tehnika: starejše slikarije : fin fresko omet, potem večkrat beljeno, na belež pa slikano. Rdeče konture, drugo pa polnjeno z barvo brez modelacije, največ je rdeče, nekaj zelene in rumene (ta posebno kot ozadje). Fino so izdelani obrazi, modelacija je dana s trikotno rdečo liso od zgoraj dol in ena čez čelo. Obrazi podolgovati, plemeniti, geste stereotipne, spominjajo na risbe v stiških rokopisih iz 12. stol.

Stele, XXXVI, 16.10. 1925, str. 55 - 62

Tehnika: prece fin omet, večkrat beljeno in na belež slikano. Ozadja so romena ali bela. Pri kraljih n.pr. spodaj ozek pas - rdečkast, nad tem do ~~xxxix~~ ledij oseb rumen pas, zgornji bel. Pri sv. Juriju ozadje rumeno isto pri devicah nad oknom. pri rojstvu je ozadje belo. Barve so rdeče, ki prevladuje. Rumena - lasje, posode krajev, podšivki oblik. Rdeče oblike, posebno vsi plašči, vse konture in ornamentika. Zelena - zmaj, stebri, oblika enega kralja, spodnja oblika gledalcev v sliki sv. Jurija in spodnaj oblika leve figure nad oknom, dalje od pasu gori oblika Marije v rojstvu. Ela barva : roke in obrazi, ščit, živali v rojstvu, konj sv. Jurija.

Obrazi in lasje zrisani v konturah, modelacija bela spodnja barva, čez pa roza, sence v obliki navzdolj obrnjenega trikota na licih, čez čelo v mesečnem kraju nekaj na bradi.

VRZDENEC - p.c.sv.ancijana.

Frižure: ženske na ramena padajoče, razpuščene. Drugi dolge kodre do vratu, valovito nakodrane navzdol, viseče ob ušesih. "ad čelom so lasje ravno odrezani in počesani naprej, odnosno nazaj.

Dolgi vtazatovi povdarjeni z roza barvo ~~zad~~ kite.

Veliki ovalni plemeniti obrazi, nos več ali manj raven, usta majhna rdeča, oči mandeljnovega obrisa.

Lazure so po večini uničene. Dobro ohranjeni dve lisi nad str. vратi, doprsne figure nad oknom v sev. steni I modoli ob sprednji in ležišči Marija. Marija ima vedno samostojno belo pokrivalo na glavi, isto ena izmed gledalcev v sliki sv.

Jurij. Krone so trirogeljne v posameznih oglih roglji okrogli ali trilisti.

Zanimiva pokrivala, trirogeljno moža v rojstvu in več židovskih.

Notranje konture rdeče, barve enostavno polnilo, brez modelacije razen shema obrazov.

Stele, XXXVI, 22.10. 1925, str.63 - 65

Sredni in desni svetnik na juž. steni drugega polja cerkve sv. Duha

na Vihru imata isti korak, ki se ponavlja tudi na Krontovelju in v

Vrzonu Vrzdencu

Stele, XLVII, 27.6. 1929, str. 54

Prezbiterij: Vse slike retuširane nekoliko preko običajnega. Stena pobarvana z rumenkastim tonom, svod je ostal bel.

Slike: spodaj okrog in okrog zastor z vzorcem (patron) Nad tem rumeno, belo - črno - belo rumeno - bel pas z drobnim rastl. stiliz. ornamentom.

1.pas slik v višini nekdanjih oken. Na sev. strani počenši:

Prvo polje: 1 do pasu ohranjen brezbrad mladenič s potlačenim nosom, roko po žaga drugo v druge. Drugi uničen, tretji bradat mož do prs ohranjen, obrnjen proti onemu (grupa treh) z levo drži zeleno ~~zvezik~~ palico.

2 polje: v sredibje bilo okno, katerega vrh je ohranjen pod streho zakristije. Na levi angeli v rdeči dalmatiki z rdečim krilom, obrnjen proti desni ohranjen samo leva polvica. Na desni je ohranjen del nimba, vrata, zelena drapevija in palice s sekiro (apostol)

3 polje: (prvo zaključno) prvi uničen, v sredi je okno, vrh, ki se ogne orname- ment. pas pod madono se da slediti. Sv. Peter je cel ohranjen, siva brada in lasje, lep obraz, rdeča sukna, bel zeleno podšit plašč. ~~Zvezik~~

Zadnje zaključno polje. Stoječa svetnica na levi, v zeleni sukni, rdečem plašču, v levi kleče (Apolonija). Okno uničen o in izprmenjeno v 4ogiato. Od desne figure samo malenkosten os tanek in sicer rdeča obrobna porta belega plašča.

V 3 zaključenem polju: stoječa nuna v belem plašču, v temni lila sukni istega tona kot n.pr. v gezdu pri Orngrobu. Na njeni sukni ostanek nečitljivega napisa z rotelnom z 1.1563.

"evica drži z lev. plašč pred seboj. Desno pritska na prsi, na komolcu pa ji stoji malo dete, nago, brez nimba, sklepa molitveno roke. Glava device ima črno nunske pokrivalo." edrt (otrek?) gl.sv. Jedrt pri Gradcu ali pa Radegundis. Okno uničeno, ravno tako figura na levo od njega.

Juž. stena, prvo polje od litarja: 3 močno drapirane figure. Prezbradi sv. Janez s kelihom in blagoslavljajočo desnico, bel plašč, rdeča sukna, zelen podšivka in kača na kelihu. Drugi bradat lila sukna, zelen plašč, desno

drži pred prsmi, z levo drži palico s križem na vnuhu. "reti sivobrad, rumena suknja, rdeč zelen podšit plašč. Predstavljeni stopajo proti svoji desni, v levi velik kn'iga.

Drug polje : sv. ernej z nožem v desni, temnebradat, rdeča suknja. Bel, lila podšit plašč, na bogate Še drapiran med vsemi. Svetnik s sivo brado, z mečem v desni in zeleni suknji brez plašča. "reti bos, v beli suknji z lila senčami in rumenim lila senčeni dalmatiki podobnem plašču, brez rokavov. "ase m niško pristrižene, velika kn'iga v levi, v desni pa iam nerazločen predmet(palica ali štriku podoben predmet).

Ločno polje: obdano od patroniranega pasu kot spodaj. Podlaga je bela, rumena - bela - zelena - bela. Ozek talni pas, na njem dva stoječi svetnici. Ževa v lila suknji, v zelenem plašču - sv."arieta, pred njo zmaj, lepa levje rumena koža. "esna sv. veža z belo ovčko? v levi, z mečem v desni. Želena suknja, lila močno naguban plašč. Eden na bogatejših.

Druge polje: Rojstvo Jezusevo. Žada, lesene paški štalica. Spredaj na desni na tleh lasli z razgaljenim Jezusom, ki steza roke k materi. Žada rdečkast vol in veliko glavo navzgor stezač osel. "arija v beli lila senčeni obleki z rumenimi razpuščenimi lasmi, kleči in moli dete Jezusa. Za njo na levi kleči v zeleni suknji v rdečem plašču in bela brada in lasje, močec Jožef. "ajbolje ohran'en obraz med vsemi.

V tretem polju, ~~xxxxxxx~~ od mandorle žarkov obdana ~~Harija in Jezus, ki sedi na rokah in kreno na glavi.~~

Cetrto polje: strelj nag Jezus s trnjem in leidentuchom. Na levi stoji kelih v katerega se stekajo curci z vsem njegovih ran.

Peto polje: stoječa sv. "ršula s kreno, v beli suknji, v belem rdeče podšitem plašču, kiga razprostira, pod njim skupina devic.

Sesto polje: Belo pogrnjenha miza v ozadju, na nji svetnik. Spredaj 2 stopnje na njih kleči deklica v lila sivi obleki z razpuščenimi lasmi in nimbom. Za njo na desni stoji stareša žena v lila suknji, v zelenem lepo gubanem plašču.

(tudi deklica ima veliko vlečko, dekorativno zloženo) Na glavi belo pokriva lo, roke nejasne.

Edmo, zadnje polje. Na levi stoječa sv. Barbara, ob stolpu v rdeči suknji, zelenem svetlorumenem senčenem plašču, desna v zeleni suknji in belem lila ~~zelenemu~~ gubanem z lo dekorativnem plašču s košarico v levi - sv. Rozalija. Na slavoloku na desni je bila bela draperija, ki je sedaj pobeljena.

Ozadje temnosinja. Pokrajin ni, razen ozkih teresnih pasov. Lepi sem in tja realističnim obrazi in kretanje, veselo barvno razpoloženje, nekoliko so redno "načam, a čisto drug duh."

Na sv. du odkrit samo zadnji kapi. Nad Schmerzensmanom simbol sv. Matevža in Marka. Angel sv. Matevža izrastel iz cvetne čaše, razstl. veje podobno pozneje v fra prečah. (Penetke) Dekorativno pretirano gubanje ušesa. Začetek gubanja, ki ga do skrajne shematike pretira Černeč iz Loke.

Stele, XLI, 21.8.1926, str.56 - 61.

Slika fresk iz 13 in 15.stol. Il.Slov. 1926, l.1926, št.132, št.25.

"Isba freske "Rojstvo" iz 13.stol.

Freska iz konca 15.stol.

Marija moli dete iz konca 15.stol.

Il.Slov.1926, št.293, št.52.

Freske druge roke v c. sv. Lovrenca nad Škofjo Loko, sorodne freskam na Vrzdencu in v Sopotnici. Glej pod sv. Lovrenc nad Šk.Loko, list 1-7.

Stele, LXXXII, 25.10.1934, str.49-56.

Na prezb. na juž. steni zunaj velik sv. Krištif en face, nabrani rokavi l. pol.16.stol. Spodaj čudne živali, riba Faronika, ob straneh dva svetnika, desni sv. Jurij. Iz okr.1530, grobo dekorativno delo.

Stele, C,29.8.1924, str.11.

Strehe zasilno ~~zelenemu~~ zaflikané z deščicami. V ladji na 4 mestih posebno nad korom velike ~~zelenemu~~ vlažne lise.

V prezbiteriju v pedebečnem vrhu severovzh. zaključen stene nad bivšim eknem

"žena v soncu" $\overset{z}{\sim}$ detetom v desni roki, s krone na glavi od žarkov obdana. V vzh. zaključenem vrhu evhar. "ristus - Image Pietatis de kolen, z vihraječim plaščem, pol v svojo desno obrnjen. Na levi od njega kelih, kamer se steka kri iz ran na rekah, s prsi in drugod.

V jugovzh. zaključnem vrhu Marija s plaščem z verniki klečečimi spredaj. Na levi na čelu trume škof, na desni modno oblečen mož v zeleni suknji. Stanje fresk nespremenjeno.

Dobra baročna intarzirana vrata in omara v zakristiji.

Popravilo strehe nujno. Skodlje reperevajo. Posebno sieme na polevici ob zvoniku je slabo in verjetno glavni vzrok zamaknja.

Odkritje slavoleka obeta Še nekaj odkritij stare vrste slikarije. V prezbiteriju je odkritja potreben obok, mogoče da kako ikonografske variante.

Stele, CXVI, 23.12.1944, str. 36- 37.

Cerkev menja zapis iz 1.1526.

A.Keblar: "Ranjske cerkvene dragecenesti 1.1526., IMK V., 1895., str.144.